

BLAND LAESTADIANER I PÅLKEM

Av Laila Persson, Harads

Laestadianska samlingar hölls i byarna på 30-40-talen. I en hel vecka hölls det samling i de större byarna. Pålkem var en sådan by. Mötena hölls i kyrkan, två gånger varje dag, kl. 11 och kl. 6 på kvällen.

Pålke kyrka

De två predikanterna bodde alltid hos oss, och i alla rum hade vi gäster. Det var en höjdpunkt i byn, när det kom så mycket folk från olika byar. Inte minst för ungdomen var det tillfälle att träffas och umgås. Då fanns det inte så många som hade bil, utan alla skulle ha nattlogi. De kom till sina sovställen år efter år.

Laestadianerna, liksom många andra, turades om att bjuda alla på frukost, middag och kvällsmat. En familj hade frukost, en annan middag och en tredje kvällsmat. Söndagsbönen och den efterföljande middagen bjöd vi på. Den dagen var det mycket folk. Det var många duklag som avlöste varandra, till dess att de sista gästerna fått mat. Inga bekvämligheter fanns det. Men hjärtevärm och gästfrihet.

Predikanterna var ju själasörjare. Mellan mötena hade de själavård och bibelstudier. De läste upp bibelställen, och sedan var det fritt att analysera och ställa frågor.

Mötet började med psalmsång utan musik. Min far hade en stark och bärande sångröst. Han var byapredikant och försångare. Dystra och tunga psalmer sjöngs med släpiga röster. Efter psalmsången leddes församlingen i bön. Predikanterna satt bakom ett bord längst fram i kyrkan. De stödde huvudet i handen under bönen. Därefter lästes ett kapitel ur Laestadiepostillan. Det var långa läsningar, i finsktalande byar på finska men i Pålke på svenska. Predikan var lång. Den tolkades till finska, om den hölls på svenska och vice versa. Ju längre predikan fortskred blev det gråt lite varstans, det blev ”liikutuksia”, rörelse. Man bad varandra om förlåtelse, man och hustru, föräldrar gentemot barn, grannar emellan, och slutligen gick man fram till predikanterna, som gav förlåtelse.

Efteråt gick predikanterna ut bland menigheten och talade och förmanade de ”otrogna”. Snart ebbade all rörelse ut och efter psalmsång och välsignelse var mötet slut.

Laestadianismen är en karg lära. Kvinnorna får ej bära smycken, endast vigselringar. De bär ej hatt eller mössa utan huvudduk. Karlarna bär ej slips, men tobak och snus är tillåtet. Gardiner fanns i alla hem, men vi hade inte radio och inte julgran. Söndagen var vilodag med kyrkobesök på förmiddagen och byabön på eftermiddagen. Nu har allt kanske ändrats, men det är som barn i 10-12-årsåldern jag minns min barndoms samlingar i Pålkem.

Sara och Mattias Eriksson, mor och far